



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispartita**

**Dominicus**

**Francofurti, 1613**

Satelles

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

gentibus confictum cum hostibus visibilibus, per necessarium est, non solum scire quomodo euadant insidias inimicorum, ac detegant eorum machinamenta: sed etiam qualibus ei resistent viribus, atque prudentia illorum conterant vires atque contumaciam: *Et que in spiritualibus certaminibus non ignorandum est, quia ratione Satanæ insultus euadas, cuiusque vires diuino auxilio frangas. In ligno Vita, c. 5. de orar.*

*Quemadmodum si quis stellas cœli, aut pluuiæ guttas, seu arenam maris disnumerae et voluerit, casso consumitur labore: ita quicumque varias dæmonum fraudes ad plenum rescire conatus fuerit, in vanum defudabit, mille enim artifex est: ac licet artibus suis seipsam interdum prodar, instar tamen tortuosi colubri anfractibus suis, ex lubricis hominum manibus defluit, etiam dum teneri putatur. De disciplina ac perfectione monasti. a. c. 11.*

*Conseruunt ut plurimum homines, quocumque aliquid difficile aggressi sunt opus, cum ad id peragendum impares se viribus senserint, mox ab amicis ac domesticis subleuata queritare: quatenus quæ propria nequeunt virtute perficere, alieno valeant adiutorio. Hac malitiæ arte, hoc sagaci ingenio vti etiam solet humani generis antiquus hostis, & seruorum Christi implacabilis inimicus. Cum enim ad debellandos atque exercendos piorum animos, ex superna dispensatione constitutus, sic tentare nunquam desinit: verum cum desinat prohibere, ne oblitus, eos tamen per suos amicos ac domesticos vexare nititur, & ad tenendum humanum vitur instrumento, & potissimum aduersus eos, qui Christo associati sunt. De disciplina Monastica, c. 14.*

*Vide, D. abolus, Damon.*

### Satelles.

#### DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

**S**atelles, miles mercede conductus, à latere principis, & custos Cæsaris: Gr. *δευπληγες*, Hebr. *Schoter*, Ictritiger, qui getat virgam, seu baculum. De satellite & de magistro seu præfecto etiam intelligitur. Satelles item dicitur, qui fontibus capiendis præest, qui & apparitor & viator dicitur. Horatius de viro probò dicit quod videtur & est. *Virentes vera clypeos, rigidasque satelles.*

#### ΑΡΟΡΗΘΕΓΜΑΤΑ.

*Agasicles* dicebat posse quemuis principem & regem sine satelite regnare, qui sic subditis imperaret, vt illis patet. *Plur. in apophthegm.*

*Sigismund. Imp.* Albertus Austriae dux (qui mortuo Sigismundo Cæsaris, cuius erat gener) regnum Hungariæ ac Bohemiarum cum Romano Imperio suscepit, cum diceret principes amore ciuium cautos esse oportere, Sigismundus respondit: Et fida custodia infortunium excludit. Docuit autem Imperator potentissimus, non satis esse, vt principes fidos habeant subditos: sed addendos etiam esse iactantes, & corporis custodes, præsertim in florenti ætate. *Aeneas Sylvius lib. commentariorum de reb. gest. Alphonfi.*

*Alphonfi* castigatus ab alicis suis, quod regia maiestatis oblitus, sine satellitibus & satrapis prodiret in publicum: Non opus est, inquit, vt ipse multum sibi timeat, qui neminem habet quem ita læset, vt aliorum etiam manu sit defendendus. Ostendit autem, superuacaneam esse satellitum turbam, si quis ita se erga subditos gerat, vt vbique sine iniuria timore solus esse possit. *Panor. lib. 2. de Alphonfi reb. gest.*

*Thomas Pauranus* subinde dicere solitus est: Amorem quidem incernem incedere, dormire autem loricatam. Notabat autem principes, qui licet beneuolentiam & amorem suorum non ignorent, habent tamen nocturno præcipue tempore, qui armati prope custodias agant, vt extra omne periculum tonnum dulcissimum capiant. *Iacob. Speeg. in secund. Anea Silii lib. de reb. gest. Alphonfi.*

### Scabies.

#### DEFINITIO ET ETYMOLOG.

**S**cabies, Græce *Ψώρα*, a *ψω* & *σκαβος*, Scabiosus dicitur. Dicitur autem à scaber, quod est asper, quoniam scabies asperitatem in cute faciat. *Ving.*

*Exesse inueniet scabra rubigine pila.*

Hinc etiam scabrics, asperitas, scabre, aspete.

#### LOCVS BIBLICVS.

Scabie percutiuntur inobedientes. *Deut. 28. v. 27.*

#### SENTENTIAE PHILOSOPHICAE.

*Francisc. Petrarch.*

*GAVD.*

Scabie premor inopportuna. R. Iam non miror si angores meros

agere fers: quando id iuges cui dulce aliquid immoritur est. Graui vorex scabie. R. Sunt qui hanc salubrem dicunt. Ergo non tam mœste rei lætum nomen tribuam: aram potius dicitur, ne ad salutem viam dico: Mollis est qui asperitatem va bene respuit: cuius exitus sitiucondus. D. Arida me scabies excruciat. Iam horologio non egebis: erit tecum quæ te noctibus excruciat. que honesto ciuipiam fortassis officio vigilem reddat: amant ger quem non scabies follicitum faciat. D. Scabie torquetur. Morbus ignobilis sed nobilis cura est: labor, ætas, balnea, purgatum, diæta, si nec ista profuerint: ad parentia medicam recurrendum erit: Illa omnibus morbis vtilissima est. D. Scabies excruciat. otium podagrici pedes dixit: me sinente pores addere: me negotium scabiosi manus: Sed quid dices, si quo scabiorum corpore pulchrior patientia est: quid si paruo ex malo bonum negotium elicias? Hæc mirum est rerum quæ contemptum corporis me pariant: quo nihil est melius mortali. D. Torum me scabie occupat. R. Torum te: verum est: id quidem metuo: sed forsitan quod quæ dicere voluisti: totum enim corpus meum sed est vobis inuisibilis animum scabies cupiditas scabiosa: ritus quidam vlciscendi querendique: qui quo magis scabiorum acris æstuat: hunc nec tolli nec leniri potest nec sanari quæ tanto minor vobis est semper vestri curæ: corporis.

Scabie, tabe, lippitudine capiuntur, qui appropinquat aqua autem inter cure, febre, aut fupore attonito, aut ab occurrente merito ceterorum malorum capi nequeunt: à lippitudine quæ quia oculus pars corporis nobilissima est: ceterum maxime motum rei sibi obiectæ similis reddi potest: quippe facile mouetur eo, quod moueat: itaq; fit, vt cum perturbatum adiecit, facile etiam ipse perturbetur, & talis contagio ideo fit, quæ tum vitiat, & grauem reddit: & omnes morbis cito amputat qui spiritu corrupto proueniunt, quale est omne pellilegenum qui appropinquauerit talem trahit spiritum, qualem æger emittit. At scabies magis quam lepra, & cætera vitia euadunt, quæ efficere potest, quoniam per summam corporis, & humores nat glutinoso: omne enim genus prurientium tale est: itaque quod ipsum, quia per summam peruenit glutinosum est, etiam per suam siccitatem persistere nequeat. *Arist. probl. sic. 2. n. 4.*

Scabies, lippitudo, tabes, cur sunt mala contagiosa? habentplexia, non transeunt in aliam: quoniam mala contagiosa habent, quæ oportune deprauatur: tabes expirando impurum materiam dicit, qui tractus ab homine sano, facile pulmonem vitiat, & cum cum per summam corporis sit facile propagare potest, febriem & huic lemedi cum nihil putrefaciens emittunt, suum in alium transmittere nequeunt. *Alex. Aphr. probl. 2. n. 43.*

*Vide, Morbus.*

### Scandalum.

#### DEFINITIO ET ETYMOLOG.

**S**candalum Græca dictio est *σκάνδαλον*, s. sc. ita & *σκάνδαλον*. Et est dictum aut factum minus rectum præbens alii occasionem. *secund. B. Th. secund. q. 42.*

Scandalum large sumitur pro quolibet impedimento in re sitto in via aliqua, quam profæqui intendit, *secund. eund. secund. q. 43. art. 10.*

Scandalum, *πρόσκλημα*, offendiculum, datum, vel acceptum. Hebr. *Mischchal, Mischchelah, Kischalom*, à verbo: *Castigat, impigit, offendit, corrumpit.* Metaphora sumpta à pedum ostentatione variis & lapsu impingentium, ad lapsus animi.

#### BIBLICI LOCI.

Scandalum seu offendiculum proximo nec in vita nec in debita ponendum. *Leuit. 4. 3. Num. 31. vers. 16. 2. Sam. 12. 14. 1. Reg. 16. 22. Proverb. 28. v. 10. 2. Maccab. 6. v. 24. Matt. 17. vers. 27. Marc. 9. v. 43. Luc. 17. 1. Ioan. 16. 1. Rom. 14. v. 13. 1. Cor. 8. 1. 1. Cor. 6. 3. 1. Thess. 5. 22.*

Scandali ex Christo occasionem capere, valde noxium. *1. Cor. 5. vers. 23.*

#### SENTENTIAE PATRVM.

Sicut necesse est ignem calere, & niuem frigere, ita est necesse vt iniquitas mundi erroribus plena, scandala pariat, periculum vero charitas pietatis operibus luceat. *Hier. in Matt. 18.*

Qui scandalizatur, paruulus est, maiores enim scandala non capiunt. *ibid.*

In quantum possumus, sine peccata vitare proximorum fac